

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Bolig- og bygningsavdelingen

Deres ref.: 14/2354-7

Dato: 15.september 2014

Høringssvar – forslag til endring av byggt teknisk forskrift

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) viser til høringsbrev av 10.juni, og takker for utsatt høringsfrist i brev av 21.august.

SAFO er en paraplyorganisasjon for Norges Handikapforbund, Norsk forbund for utviklingshemmede og Foreningen Norges Døvblinde. SAFOs arbeider for likeverd og likestilling for mennesker med nedsatt funksjonsevne, med lik rett til samfunnsdeltakelse. Det gledelige er at Norge, de siste årene, har forpliktet seg internasjonalt, og har et regelverk som deler denne visjonen. Forslag til endring av byggt teknisk forskrift derimot, mener vi går i motsatt retning.

Oppsummert mener SAFO:

- Snusirkel på 150 cm må beholdes som dimensjonerende faktor i bolig.
- Plasskrav i boligen må ikke begrenses til deler av boligen
- Krav til maks stigning for gangadkomst i boligområder må beholdes som i dag.
- Krav vedr. åpningskraft bør beholdes, evt. maks endres til 25 N.
- SAFO ønsker verken endringsalternativ A eller B når det gjelder endring av tilgjengelighetskrav i boenhet. Skal likevel alternativ A gjennomføres, må størrelse for boenheter som får unntak ikke overstige 35 kvadratmeter.

Vi vil kort gi en begrunnelse for våre synspunkter:

1. Endringsforslagene skaper nye barrierer

Forslagene om å redusere kravet til snusirkel, fjerne krav om universell utforming av felles utearealer, redusere krav til stigningsforhold for gangadkomst

til bolig, redusert krav til åpningskraft for dør samt endret krav til utgang fra branncelle i risikoklasse 4, er alle forslag som skaper nye barrierer for rullestolbrukere. I tillegg vil det utgjøre barrierer både for familier med barnevogner som trenger romslig plass og eldre som ønsker å bo hjemme så lenge som mulig. SAFO mener at det samlet sett samfunnet er best tjent med å beholde reglene som fremmer boligbygging for alle.

En standard snusirkel på 150 cm er et resultat av drøftinger mellom 80 land, og tar utgangspunkt i rullestoler for innebruk og begrenset utebruk. Standarden (ISO 21542) skal bidra til at de fleste brukere av slike rullestoler skal kunne manøvrere stolen i helt vanlige situasjoner. Dette er en type elektrisk rullestol som er mest brukt i Norge. Årsaken er at man da i større grad kan klare seg med en rullestol og leve et sosialt liv som andre. Man kan for eksempel dra på besøk uten å måtte skifte stol når man skal inn i hus. Å redusere plassen, vil skape nye barrierer.

Det er å skape nye barrierer hvis man etablerer et regelverk som hindrer en rullestolbruker å kunne bruke hele boligen. Dette ville føre til at en person ikke skal kunne ha tilgang til eget gjesterom, eller at foreldre ikke skal ha tilgang til sine barns soverom, noe som selvsagt ikke er holdbart.

For stort krav til åpningskraft for dør, brattere gangatkomst til bolig og for rampe, er forhold som vi mener begge skaper en vanskeligere hverdag for mange. Det bygges funksjonshemmende barrierer. Også uteområdene må planlegges og etableres slik at det kan brukes av alle, kravene bør ikke reduseres.

Departementet skisserer to alternativer, som begge reduserer kravene til tilgjengelighet i boliger. SAFO ønsker ingen av disse. Vi viser imidlertid til Norges Handikapforbunds vurdering at om en av alternativene likevel gjennomføres, vil et justert alternativ A som en unntaksregel være lettere å akseptere enn alternativ B. Justeringen må gå på boenheter som er maksimalt 35 kvadratmeter i stedet for 50 kvadratmeter.

SAFO mener at konsekvensene av de foreslåtte endringene er at nye barrierer skapes for funksjonshemmede. Det vises også her til Norges Handikapforbunds mer inngående begrunnelse for synspunktene, som SAFO deler.

2. Barrierer må bygges ned og vi må hindre at nye skapes

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven gir forbud mot diskriminering av mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det var bred politisk enighet om loven da den ble vedtatt i 2008. Den skulle bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes (§ 1). Etter ny Plan- og bygningslov, fikk vi også forskriftsfestet tilgjengelighetskravene i TEK10. Dette ble slik vi ser det, en tydeliggjøring og konkretisering av bygningsmessig inkludering. Det må være et mål å gjennomføre reglene i praksis, slik at den tverrpolitiske enigheten om et samfunn for alle kan realiseres.

Som høringsnotatet trekker fram, var kun 10 prosent av boligene i 2007 tilgjengelige for rullestolbrukere. Safo mener dette anslaget er høyere enn virkeligheten. Uansett er konsekvensen at svært mange i Norge blir hindret i å leve et helt vanlig sosialt liv. Målet om et samfunn for alle på boligområdet, er svært langt unna. Da må vi ved *nybygg* sikre en boligmasse som inkluderer alle.

Både barnefamilier og personer med funksjonsnedsettelse har nytte av boliger med tilstrekkelig rom og tilgjengelighet. Med en økende andel eldre, vil vi i tillegg få en langt større gruppe som i livsløpet vil ha behov for boliger som har tilfredsstillende standard til at man slipper å flytte hvis man får behov for hjelpemidler som rullestol eller behov for bistand i egen bolig.

Det er mulig å planlegge og bygge samfunnet slik at alle blir inkludert. Norske myndigheter har nå en god mulighet til å bidra til en boligmasse som møter dagens og framtidens krav.

3. Norge må ivareta internasjonale forpliktelser om tilgjengelighet

Norge ratifiserte i 2013 FN-konvensjonen om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Norge har dermed forpliktet seg på å sikre at mennesker med funksjonsnedsettelse på lik linje med andre får tilgang til det fysiske miljøet. Artikkel 9 i konvensjonen går direkte inn på tilgjengelighet, og er dermed sentral i denne sammenhengen.

SAFO mener at mange av forslagene i høringen innskrenker funksjonshemmedes muligheter for å ha et likeverdig liv, og dermed vil være et brudd på konvensjonen.

SAFO vil for øvrig vise til Norges Handikapforbunds høringsuttalelse, som SAFO støtter.

Med hilsen

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO)

Arne Lein/sign/
Leder

Vigdis Endal
daglig leder